

БЕЗСМЪРТНИЯТ ЧОВЕК ТАТСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Иван Троянски, 1976

chitanka.info

В един древен град живеели двама приятели — Нисан и Немурум. Те не можели ден да преживеят, без да се видят.

Но ето че веднъж Нисан се разболял. Какви само баячи и доктори не викали родителите му, ала никой не можал да излекува момъка. Всеки ден той се топял като свещ, изтънял като топола. Немурум нито за миг не се отделял от постелята на болния си приятел. Денят се сменял с нощ, нощта — с ден, но той не притварял очи. И ето че Нисан умрял. Погребали го, а приятелят му не можел да си намери място от скръб. „Защо хората са обречени на смърт? — мислел момъкът. — Нима на света няма такава земя, където никой не умира?“

Дните минавали, а тази мисъл не го напускала, както сянката не напуска човека. Веднъж Немурум попитал майка си:

— Мамо, нима ти също ще умреш, както моят приятел?

Майката се учудила на синовите си думи и отвърнала с усмивка:

— Ако нашите прадеди, деди, бащи не умираха, не бих умряла и аз. Но не, синко, всички живеят само докато не ги е прибрала смъртта. Нищо вечно няма. А ти престани да скърбиш. Всичко на света е в ръцете на съдбата.

Немурум възкликнал:

— Не вярвам на тези думи! Аз ще живея винаги! Няма да умра!

Майката казала:

— Дано да си прав.

А синът се запънал:

— Мамо, аз вярвам, че има такава страна, където хората са безсмъртни. И ще намеря тази страна!

— Не, синко, няма да я намериш. Всички под небето са смъртни — казала майката.

Но синът не я послушал и я накарал да му нагласи торба за път.

Колкото и да го молила майка му да размисли, момъкът държал на своето. Тогава тя му нагласила торбата и му пожелала на добър час.

Рано сутринта момъкът излязъл от къщи и майката със сълзи на очи го изпратила на път.

Вървял Немурум ден, два; вървял месец, два; вървял край градове, села, езера и реки. Много, твърде много месеци изминали, а момъкът все пътувал. Местата, през които минавал, били пустинни: нито една колиба, нито една жива душа. Дори птици не летели. Скучно, тъжно станало на Немурум. И изведнъж гледа: на един

вековен чинар кацнал славей и пее. Зарадвал се от срещата момъкът и казал на славея:

— Бъди ми приятел.

Славеят отговорил:

— Съгласен съм.

Немурум попитал:

— А ти ще умреш ли, или не?

Славеят рекъл:

— Разбира се, че ще умра. Всяка година загубвам по едно перо. Когато земята под дървото се покрие с перата ми, ще падна на тях и ще умра.

Немурум възкликнал:

— Не, щом е така, не искам да бъда приятел с теб! Ще ида там, където никой никога не умира.

Славеят се засмял:

— Където и да идеш, смъртта ще те настигне и ще умреш. Нищо вечно няма.

Момъкът не повярвал на славея, метнал торбата си на рамо и поел нататък. Три пъти изгряло и залязло слънцето и Немурум стигнал до някаква река. Гледа: под един грамаден дъб лежи елен.

— Хайде да се сприятелим — казал му Немурум.

Еленът отговорил:

— Да се сприятелим, щом искаш.

Момъкът попитал:

— А ти ще умреш ли, или не?

Еленът рекъл:

— Разбира се, че ще умра. Всичките ми предци са умрели, ще умра и аз. Всяка година от рогата ми пада по едно клонче и когато цялата земя под дървото се засипе, ще падна и ще умра.

— Тогава не искам да се сприятеливам с теб, ще ида там, където никой никога не умира! — възкликнал момъкът и продължил пътя си.

След няколко дни видял един фазан, кацнал на едно голямо дърво.

— Хей, човече, накъде си се запътил? — извикал фазанът. — Как си попаднал тук? Тук никога нито един човек не е стъпвал.

Немурум отвърнал:

— Търся си приятел и все не мога да си намеря. Хайде да се сприятелим!

Фазанът се зарадвал и казал:

— На мен също ми се иска да си имам приятел.

Тогава момъкът го попитал:

— А ти безсмъртен ли си, или не?

Фазанът се учудил:

— Толкова години живея на този свят, а такъв въпрос не съм чувал! Когато настъпи време за смърт, всички умират: и хората, и зверовете, и дори дърветата. Ще умра и аз, когато окапят шарените ми пера.

Момъкът рекъл:

— Не, няма да станем приятели. Аз се казвам Немурум, което значи безсмъртен. Сбогувал се с фазана и тръгнал по пътя си.

Дълго вървял Немурум през пустинните места и никого не срещнал. Чак на третия ден забелязал в далечината една голяма и красива къща. Приближил се Немурум и гледа: на прозореца седи една хубавица. Толкова хубава, че и четири очи да имаш, с четирите ще я гледаш! Хубавицата попитала:

— Накъде си се запътил, момко?

— Търся такова място, където никой никога не умира.

Хубавицата казала:

— Това място е тук.

Немурум се зарадвал, че най-сетне намерил това, което търси, и помолил хубавицата:

— Пусни ме при себе си!

Девојката спуснала едно въже от прозореца и Немурум се изкачил в къщата. Заживели заедно и то толкова добре, както мечтае да живее всеки човек. Всичко, което пожелал, веднага се изпълнявало. Времето минавало, а колко изминало — не се знае: в страната на безсмъртието дните не се броят. На Немурум и хубавицата се родили син и две дъщери. Изтекло още време и децата пораснали. Дълго живели заедно Немурум, хубавата му жена и децата им. Добре живели — в сговор и обич. Много време изминало, много пъти повече от човешкия живот, а те все не остарявали.

Но ето че веднъж Немурум си спомнил за родния край и за майка си, която оставил там. Натъжил се и казал на жена си:

— Искам поне за два-три дни да прескоча до родния си край, да се видя с майка си, с познатите.

Жена му се засмяла и рекла:

— Много векове изминаха от времето, когато ти дойде тук. А там, където си живял някога, не е останал нито един твой познат. Всички отдавна са умрели, а след тях се е сменило не едно поколение.

Но Немурум не повярвал на жена си и все настоявал.

— Е, нищо пък, щом толкова ти се иска да провериш дали са прави думите ми, иди — казала жена му и се натъжила. Чувствувала, че нещо лошо ще се случи на мъжа ѝ. Ала какво да стори — приготвила на мъжа си за из пътя всякакво ядене и го турила в торбата. Дала му и четири ябълки и рекла:

— Вземи тези ябълки, ще ти послужат. Но само гледай да не ги изтървеш и не ги яж. Бог да ти помага по пътя!

Немурум взел четирите ябълки, сложил ги в джоб, целунал жена си и децата и тръгнал.

Дълго ли вървял, много ли се уморявал — сам си знае. Но минал по същия път, който някога го довел в страната на безсмъртието.

И ето че стигнал Немурум до един грамаден дъб и видял под него кости и пера от някаква птица. Разбрал Немурум, че това са костите на фазана, на който той предлагаше приятелството си, навел се и ги целунал. Ала когато се навеждал, от джоба му паднала една ябълка и косата на Немурум веднага побеляла.

Простил се той с костите на фазана и продължил пътя си.

Дълго ли вървял, много ли се уморявал — сам си знае. Но след няколко дни Немурум наближил до реката, при която някога срещнал елена. Гледа Немурум: на земята лежат еленовите кости. Навел се и ги целунал, ала в този миг от джоба му паднала втора ябълка. И Немурум усетил, че е остарял и силите започнали да го напускат. Посеждал до костите на елена, починал си и тръгнал нататък.

Дълго ли вървял, много ли се уморявал — сам си знае. А ние знаем, че след няколко дни стигнал до чинара, където някога бил кацнал славеят и пеел песни. Приблизил се Немурум и гледа: земята застлана със славееви пера, а върху тях лежат кости.

— Да, прави бяха всички: нищо вечно няма. Всичко живее, докато дойде смъртта — помислил Немурум.

Навел се и целунал костите на славея. Ала тук изтървал третата ябълка и усетил, че краката му вече отказват да го носят.

Немурум си отрязал тояга от чинара и поел нататък, като се подпирал на нея.

След известно време стигнал до родния си град, където някога погребал добрия си приятел Нисан и оставил старата си майка.

Влязъл Немурум в града, тръгнал по улиците, но не срещнал нито един познат. Всичко тук не било, както по-рано: и къщите, и хората, и дрехите им. Немурум заразпитвал жителите на града за майка си, но никой не я помнел. На края го завели при един двестагодишен старец и той казал:

— Не съм виждал майка ти, но съм чувал от старците, че някога, в много стари времена, тук живеела една бабичка. Умряла с името на сина си на уста. А синът ѝ, казваха, поел да търси земята, където никой никога не умира, но не се върнал.

Чул тези думи Немурум и се нажалил. „Напразно дойдох тук — помислил той. — По-добре да бях послушал жена си и да не напусках нито нея, нито децата си, по-добре да бях живял там с тях.“

На сутринта, още щом изгряло слънцето Немурум отишъл на гробищата. Намерил гроба на майка си и дълго плакал. И решил да се върне в страната на безсмъртието, където останали жена му и децата му. Навел се Немурум над гроба на майка си и го целунал. В този миг паднала последната, четвъртата ябълка и той усетил, че вече няма сили да се върне. Седнал на земята и започнал да моли Азраил да му вземе душата. Думите му стигнали до господата и господ казал на Азраил:

— Слез при оня старец, вземи му душата, успокой го и го погреби.

Азраил слязъл на земята, избрал място за гроб и започнал да копае. Немурум го видял, приближил се полека-лека и попитал:

— Какво правиш?

Азраил отвърнал:

— Копая гроб. Умира един старец. Я ела да легнеш в гроба, за да мога да го премеря. На ръст той е като теб.

Немурум влязъл в гроба и легнал. А пък Азраил в същото време му взел душата и Немурум умрял. Азраил затрупал гроба с пръст, размахал криле и полетял високо към небето. Да, наистина на света няма нищо вечно!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.